

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XIII. Accepimus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

nisterijs vacant, perfectiores ac digniores sunt, quam Religiosorum laicorum, v.g. militarium, Hospitalarium, &c.

Contra hanc Innoc. III. doctrinam obijcitur responsio Alexandri III. anteceforis eius in c. sanè, 10. de Regul. Quòd Canonicus Regularis transire possit ad Monachos, si eorum religio strictior sit. Exinde ita argumentari licet: secundum canones licitum est Religioso, petirà, quamuis non obtentà licentià, melioris vitæ zelo transire ad Religionem strictiorem, c. licet, 18. de Regular. Sed regula Canonicorum Regularium laxior est, quam regula Monachorum, vti expressè idem Innoc. III. respondit in c. Quòd Dei timorem, de statu Monachorum.

Hanc difficultatem soluit S. Th. 2. 2. q. vlt. a. 8. & Ioann. Andr. in cit. c. sanè: Olim in plerisque Monasterijs, quippe quæ in solitudine ædificata erant, Monachi in Clerum assumpti non erant, vti constat ex congestis à Gratiano causa 16. q. 1. c. 2. 3. 6. c. generaliter, 40. Quamobrem permissum non fuit, vt Canonici Regulares, qui iuxta professionem suam diuinis officijs, & sacerdotio destinati erant, ad tale Monasterium seu Congregationem Monachorum laicorum transirent. Sed quia Monachi frequenter etiam in Clerum assumebantur, vti constat ex c. si Monachus, & seqq. ead. q. 1. ideo quædam eorum Monasteria Sacerdotum, aliorumque Clericorum Congregationes erant, ad quas proinde Canonicis Regularibus, non obstante professione & instituto suo, transire fas erat, dummodò locus seu Monasterium, ad quod se recipiunt, arctioris obseruationis sit, vt appareat melioris vitæ zelo eos moueri. Et hoc iure hodie vtitur, vt Canonici Regularibus concessum sit transire ad Ordinem Monachorum; sed non vice versa, vti dixi lib. 4. Th. mor. tr. 5. c. 6. q. 3. addendo 5.

2. **NOTANDVM** Vn. Ordines Religiosorum, qui diuinis ministerijs vacant, perfectiores ac digniores sunt, quam Ordines Religiosorum laicorum, cuiusmodi sunt ordines Militarium, Hospitalarium &c. Quamobrem concessum non est illorum ordinum

professis ad hos transire, etiamsi ponamus strictiorem in his Regulam seruari.

CAPITVLVM XIII.

Accepimus.

PARAPHRASIS.

Episcopus Bracharenfis, eiusque antecessor nonnullos Clericos in maioribus abique titulo sustentationis ordinauerat. Quamobrem pro illis scripsit Pontifex, & mandauit, vt beneficia in ea ecclesia acciperent. Sed Episcopus contra mandata Apostolica excepit, quòd ad beneficia idonei non essent. Hoc intellecto, Innoc. III. ita respondit: Quamuis, si iure agendum sit, Episcopus hanc exceptionem opponere nõ possit: quia ipse & successores eius Clericos ante ordinationem examinare debebant; quare sibi iam imputent, si indignos seu minus idoneos ordinarunt: nisi forte indigni redditi fuerint. Nihilominus Pontifex, cum pro talibus scribit, vt beneficia consequatur, apponere solet conditionem, si digni sunt. Quam vt gratiam, & benignitatem Apostolicam Episcopus agnoscere debet, quod à se vel antecessore suo sine titulo ordinatos, Papa per delegatos & executores suos prius examinari curet, quam beneficia ipsi tribuantur. Mandat itaque Pontifex Innocent. III. si Episcopus mandata Apostolica de talibus acceperit, ipsis beneficia in Cathedrali, aut alia diocesis suæ Ecclesia prouidere non cunctetur; ita tamen, vt si exceptiones opponere velit, eæ audientæ sint.

1. *Dignus ad ordines sacros, censetur etiam dignus ad beneficium ecclesiasticum: unde non est opus nouo examine pro beneficio.*
2. *Nisi post ordinationem se indignum reddiderit, vt eius crimen, aliusue defectus proditus sit.*
3. *Aut beneficij qualitas v.g. quia beneficium*

tum curatum est, vel dignitas, nouum examen requirat.

4. *Obligatio alendi & prouidendi clericos sine titulo ordinatos incumbit Episcopatus adeoque transit ad successorem Nisi Ecclesia Prælati, vel Archidiaconus clericum præsentauerit Episcopo; tunc enim hi, qui præsentauerunt, clericum alere tenentur.*

5. *Ordinandi ab Episcopo examinati, possunt iterum ab eodem examinari, si opus esse iudicauerit, & à Papa, si beneficium eis qualecunque mandet.*

NOTANDVM I. Qui dignus censetur ad ordines sacros, dignus etiam iudicatur ad beneficium Ecclesiasticum. Quia ordo sacer, & titulus aliquis beneficii connexa sunt, inquit Innocent. hic. Quare opus non est, ut pro beneficio consequendo iterum examinetur.

Excipe I. Nisi clericus post ordinationem se indignum reddiderit. Vel nisi eius crimen, aliusque defectus tempore ordinationis laterit, qui postea proditus est, argum. c. pastoralis, 4. de exceptione. & docet hic Innocentius, Gl. ver. exceptionem.

Excipe II. Nisi beneficii qualitas, quia v. g. est curatum, aut dignitas, nouum examen requirat, arg. scriptum, 40. de elect. c. eum secundum, 16. ver. Inde est, de præb. & notat hic Anton. Butrio n. 6.

NOTANDVM II. Non tantum si ipsismet Episcopus, sed etiam si antecessor eius alienum in maioribus sine titulo ordinauit, beneficium ei conferre tenetur, & antequam conferat, ex propria mensa prouidere. Ita etiam habetur in cit. c. cum secundum, & c. Episcopus. 4. eod. tit. de præbendis. Quia obligatio illa alendi & prouidendi clericos sine titulo ordinatos incumbit Episcopati: Ergo transit ad successorem.

Sed excipi debet primò: Nisi aliquis Ecclesie Prælati Clericum præsentauerit Episcopo, tunc ipse, qui præsentauit, Clericum alere tenetur, si ex seruitio, aut beneficio Ecclesiastico sustentationem non habeat, cit. c.

cum secundum. Sed in defectum eius, id est, si præsentator alere non possit, tum Episcopus (dummodò in aliqua culpa fuerit) prouidere tenebitur, teste Innoc. hic. Quare cauti esse debent Episcopi, ut non quorumlibet præsentationes atque alendi obligationes recipiant. Vide quæ dicam in cit. c. Episcopus.

Excipe secundò: Nisi Archidiaconus, cui ex officio incumbit Clericos ordinandos examinare c. ad hæc, de officio Archidiaconi, aliquem absque titulo, vel aliam non idoneum Episcopo præsentet, tum Archidiaconus, cum in culpa fuerit, prouidere illi tenetur, donec beneficium consequi possit, ut hic docet Innocentius, n. 1. & Gl. ver. examinari. Imò Gl. hæc generaliter loquitur de omni examinatore. Sed contrarium magis placet, quòd Innoc. ait in c. seq. *Si quis non ex officio sed speciali mandato Episcopi examinet, examinatus non tenetur prouidere, (quamuis aliter ab Episcopo puniri possit) sed mandans.* Quemadmodum & nauis exercitor tenetur ex culpa Magistri, ait Host. hoc tit. n. 4. ex l. i. ff. de exercitoria act. §. Magistrum. Cæterum etiam in dicto casu, si Archidiaconus malè à se præsentatum alere non possit, in Episcopum obligatio cadet: cum ipse Archidiacono attendere, & curam gerere debeat, ut nò nisi digni ad ordines promoueantur. Quamobrem etiam examini interesse, vel alios viros idoneos nomine suo ad examinandum constituere potest.

NOTANDVM III. Etiam si Episcopus ordinandos examinauerit, tamen Superior eius, videl. Papa, iterum examini subijcere potest, si beneficium qualecunque, ipsis conferri mandet. Imò verò etiam ipsismet Episcopus ex officio propter bonum publicum Ecclesie, si opus esse videatur, nouum examen seu inquisitionem instituire debet de promouendis, tametsi vel ipsismet, vel antecessor eius in culpa fuerit, indignos ordinando. *Qua de re Hostiensis in sum. huius tit. princ. Anton. hie n. 6.*